

Bevarandeplan Natura 2000

(Enligt 17 § förordningen om områdesskydd 1998:1252)

Örvattnet, Arvika kommun, Värmlands län

Områdeskod och namn:	SE0610137 Örvattnet
Mittpunktskoordinat:	1327510 - 6627910
Totalareal:	40 ha
Fastställd av Länsstyrelsen:	2006-03-15
Områdestyp:	området är utpekad enligt både Habitatdirektivet och Fågeldirektivet
Fastigheter:	Arvika kommun: Perserud 2:23, 2:3 & 2:39
Ägandeförhållande:	Privat

Beskrivning av området

Naturresevatet Örvattnet ligger norr och väst om Perserudsviken vid sjön Örvattnet. Höjdpartiet i dess nordöstra hörn, ligger ca 310 m ö h. Ett flertal nyckelbiotoper utgör stommen i området. De binds samman av skogsmark, som i varierad grad påverkats av skogsbruk. Flera bestånd utgörs av lövträdsrik barrnaturskog, vilka innehåller värdefulla element såsom grova aspar, asplågor och - högstubbar, gammeltall, brända stubbar, granlågor och torrträd. Området är starkt kuperat och asprika branter och lodytor finns både ner mot Perserudsviken och upp mot höjdområdet i nordost. De medelåriga bestånden är ofta flerskiktade och lövriska med skogliga strukturer som påminner om lövbrännans. Ett bälte med barrdominerad ungskog med ett relativt stort inslag av contorta-tall skär genom området. Våtmarker förekommer som små mossar och kärr, speciellt värdefull är den lövträdsrika sumpskogen runt bäcken från Namnlöstjärn. Åt sydost övergår denna i en barrsumpskog som fortsätter i en av skogsskötsel påverkad 105-årig granskog på fuktig - våt mark i en nordvänd sluttning. Dessa marker brann troligen mycket sällan i naturtillstånd, utan de har istället föryngrats genom inre beståndsdynamik.

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

Habitatkod	Habitatnamn	Areal (ha)
7140	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	3
9010	Västlig taiga	18

Ingående arter enligt fågeldirektivet

Artkod	Artnamn
A072	Bivråk <i>Pernis apivorus</i>
A104	Järpe <i>Bonasa bonasia</i>
A108	Tjäder <i>Tetrao urogallus</i>
A217	Sparvuggla <i>Glaucidium passerinum</i>
A223	Pärluggla <i>Aegolius funereus</i>
A234	Gråspett <i>Picus canus</i>
A236	Spillkråka <i>Dryocopus martius</i>
A239	Vitryggig hackspett <i>Dendrocopos leucotos</i>
A241	Tretåig hackspett <i>Picoides tridactylus</i>
A409	Orre <i>Tetrao tetrix</i>

Bevarandesyfte och bevarandemål

Syftet med Natura 2000-området Örvattnet är att bidra till att upprätthålla så kallad gynnsam bevarandestatus för de ingående naturtyperna och de ingående fågelarterna på biogeografisk nivå. För att uppnå gynnsam bevarandestatus krävs att specifika bevarandemål uppfylls. I nedanstående tabell framgår bevarandemål för naturtyperna och fågelarterna som finns i Örvattnets Natura 2000-område.

Art/naturtyp	Bevarandemål*
Öppna svag välvda mossar (7140)	<p><i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst 18 ha omfattning.</p> <p><i>Strukturer och funktioner</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vegetationen är naturligt lågvuxen på minst x ha. Högvuxna negativa indikatorarter täcker ej mer än 1 m²/ha. - Krontäckningen av träd och buskar ska vara mellan 0-x % och stamantalet ska vara mindre än 1000st/ha. - Arealen ska ha ostörd hydrologi och hydrokemi. - Utbredning av mosse- och kärrpartier ska bibehållas. - Förekomst av öppet vatten ska bibehållas. <p><i>Typiska arter</i></p>
Västlig taiga (9010)	<p><i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst 110 ha omfattning.</p> <p><i>Strukturer och funktioner</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mängden död ved/levande ved ska vara minst 1/x - Lövträdsandelen ska vara minst x %. - Icke inhemska trädslag ska saknas. - Sumpskogar har en ostörd hydrologi och hydrokemi. <p><i>Typiska arter</i></p>
Bivråk (A072) Järpe (A104) Tjäder (A108) Sparvuggla (A217) Pärluggla (A223) Gråspett (A234) Spillkråka (A236) Vitryggig hackspett (A239) Orre (A409)	<p><i>Populationsstorlek</i></p> <p><i>Arternas livsmiljö</i> Utbredning av naturtypen 7140 bibehålls i minst 18 ha omfattning Utbredning av naturtypen 9010 bibehålls i minst 110 ha omfattning</p>

*/Bevarandemålen fastställs efter basinventeringen

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

För att ingående naturtyper och arter ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus bör nedanstående förutsättningar uppfyllas.

7140 Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn

- Omgivningar med intakt naturmiljö. Skogsbruk bör undvikas eller bedrivs med utökad naturvårdshänsyn i närheten av myrmarken.
- Opåverkad hydrologi och hydrokemi.
- Strukturer/formelement (strängar, höljor, gölar mm) bibehålls i samma omfattning och geografiska spridning. Undantag då förändringen är en positiv effekt av skötsel och restaureringsåtgärder eller då förändring beror på naturliga processer.
- Täckningsgraden av botten-, fält och buskskikt bör inte förändras nämnvärt. Undantag förändringar som kan klassas som naturliga eller en positiv effekt efter restaureringsåtgärd.
- Ingen påtaglig minskning av naturtypernas typiska arter. De typiska arterna reagerar relativt snabbt på naturtypernas hotfaktorer. Förekomsten av de typiska arterna utgör ett mått på naturtypens bevarandestatus.

9010 Västlig taiga

- Skoglig kontinuitet (naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning hos de olika trädslagen).
- Naturvärden utvecklas huvudsakligen genom naturlig dynamik, vilket omfattar störningar, t ex stormfällningar, insektsangrepp, översvämningar och brand.
- Olika typer av substrat:
  - Död ved; grenar, torrakor, lågor mm i olika nedbrytningsstadier samt olika typer av bränd ved
  - Gamla och grova träd med dithörande barkstruktur
  - Lövträd av t ex asp, sälg och rönn
  - HålträdSubstraten utgör viktiga livsmiljöer för kryptogamer och insekter. Vissa av substraten är även viktiga som boplatser för fåglar.
- Ostörd hydrologi i myrmarker och sumpskogar.
- Påtaglig minskning av antalet typiska arter och deras populationer får ej ske.

A072 Bivråk

Bivråken häckar med de högsta tätheterna i högproduktiva skogsområden. Förekomst av äldre och luckrika skogsbestånd med ett stort inslag av bryn, gynnar förekomsten av getingar vars larver bivråken föder upp sina ungar med. Äldre skog med stort inslag av lövträd och med närhet till sumpskog, kärr och andra våtmarker är fördelaktigt under försommaren då bivråken till stor del livnär sig på småfågelungar, men även av grodor och insektslarver.

Hackspettarna – **A234** gråspett, **A236** spillkråka, **A239** vitryggig hackspett och **A241** tretåig hackspett

Skogsbrand har historiskt sett spelat en viktig roll för hackspettarna, på kort sikt genom insektsrikedom på brandfältet och på lång sikt genom bildandet av lövbrännor. God tillgång

på lövträd, framförallt asp, är ett gemensamt krav för hackspettarna. Död ved är en annan viktig faktor. Undersökningar i vitryggens revir visar att 20-25 % av virkesförrådet bör utgöras av död ved. Hackspettarnas föda utgörs främst av vedlevande insekter (samtliga hackspettar) och myror (framförallt spillkråka och gråspett). Rotrötade granar med hästmyror är en favorit hos spillkråka medan den tretåiga hackspetten gärna äter barkborrar.

Skogshönsen – A104 järpe, A108 tjäder och A409 orre

Järpen föredrar tät blandskog, ofta i anslutning till surdråg eller bäckar. Andelen lövträd bör ej understiga 10 %. En viktig födoresurs under vintern är alknoppar, alhängen samt björkhängen varför dessa måste finnas i området. I anknytning till födan krävs tillgång på skyddande vegetation till exempel tät ungskog av gran. God tillgång på insekter är mycket viktigt för kycklingarnas överlevnad. Järpen kräver revir på 25-50 ha och förekommer sällan i skogar mindre än 25 ha.

Tjädern kräver större sammanhängande skogsområden som innehåller en variation både då det gäller successionsstadier men även skogstyper. Arten förekommer sällan i områden under 25 km². Vintertid kräver tjädern äldre successionsfaser av talldominerad skog där den födosöker tallbarr och tallskott. På sommaren förekommer fågeln i varierande skogstyper, från gammal bärrik skog till nybildade hyggen. Våtmarksområden är även av stor betydelse för tjädern, främst på våren då hönan livnär sig på skott av tuvull men även som födosöksplats för kycklingarna, vilka livnär sig på insekter under de första veckorna. Förutom att tjädern kräver mycket stora varierande skogsområden är den starkt knuten till speciella spelplatser, till vilka den traditionsbundet besöker.

Orren förekommer på relativt öppna marker som myrar och hedar och i närheten av dessa omgivningar samt på tidiga successioner efter hyggen och skogsbränder. Liksom för de övriga skogshönsen är tillgången på insekter viktiga för kycklingarnas överlevnad. Björknoppar är viktig diet under vintern. Orren kräver likt järpen och tjädern stora arealer, mellan 25-75 km² är vanligt.

A217 Sparvuggla

Tillgång på lämpliga boplatser i form av gamla bohål från större hackspett eller tretåig hackspett är ett krav för sparvugglan. Den optimala häckningsmiljön är gammal, flerskiktad grandominerad blandskog med rik förekomst av grova lövträd (främst asp, björk och al). Sparvugglan är dock relativt flexibel och påträffas även i rena produktionsbestånd med hyggen, så länge lämpliga bohål förekommer. I södra Sverige påträffas den ofta på gammal, igenväxande inägomark där den häckar i äldre asp. Ugglans jaktmarker är i storleksordningen 1,5 km² och dess föda består av gnagare och fåglar.

A223 Pärluggla

Pärluggla kräver tillgång på föda i form av smågnagare och småfåglar. Häckar i bohål efter större hackspettar (fr f a spillkråka). Brist på naturliga boplatser kan kompenseras med holkar. Pärluggla påträffas oftast i gränsområden till hyggen eller större myrar. För god häckningsframgång krävs hög gnagartäthet. Häckning uteblir därför vissa år. Arten häckar främst i äldre granskog, men förekommer i all slags barrskog.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Föreskrifter och skötselplan i gällande beslut för Örvattnets naturreservat bedöms på ett fullgott sätt eliminera traditionell hotbild (skogsbruk, markavvattning, åtgärder och annan exploatering) mot de naturtyper och de arter som finns inom området. Åtgärder som sker i det runtomliggande skogslandskapet kan dock indirekt utgöra hot mot Örvattnets naturtyper och arter. Stora uttag av träd kan förändra hydrologin, samt leda till uttorkning och ändrade konkurrensförhållanden för arter knutna till skog och myrar.

Hackspettarna hotas av storskaliga förändringar i skogslandskapet, framförallt minskning av lövträdsrika skogsmiljöer med hög andel död ved. Vad det gäller fågelarterna utgör Örvattnets naturreservat en värdekärna. Reservatet kan inte ensamt uppfylla alla krav som arterna kräver för att fortleva. Viktigt är att se fåglarnas behov ur ett större perspektiv.

Bevarandeåtgärder med tidplan

Följande bestämmelser bidrar på olika sätt till att naturtyperna och arterna i Natura 2000-området Örvattnet uppnår och bibehåller gynnsam bevarandestatus.

Gällande regelverk 2006

- Tillståndsplikt gäller enligt 7 kap 28 a § Miljöbalken för åtgärder eller verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom ett Natura 2000-område. *Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman/är nödvändiga för skötsel och förvaltning av området.*
- Ugglorna, bivråk och hackspettarna är fredade (3 § i jaktlagen (1987:259)). Orre, järpe och tjäder får jagas på de tider som anges i bilaga 1 till jaktförordningen (1987:905). Övriga tider är de fredade. Fredningen gäller också arternas ägg och bon.
- Enligt 1 a § Artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.
- Markavvattning är tillståndspliktigt (11 kap 13-14 §§ miljöbalken)
- Natura 2000-området Örvattnet är skyddat som naturreservat. Syftet med naturvårdsförvaltningen är att bibehålla naturskogarnas, våtmarkernas och vattendragens naturliga successioner så att deras förutsättningar att hysa ett för biotoperna ursprungligt växt- och djurliv kan bestå. Syftet är vidare att genom brand och andra åtgärder restaurera de skogsbrukade delarna för att på sikt skapa lövrika, äldre naturskogsartade skogar. Detta innebär att åtgärderna ska inriktas på att öka förrådet av död ved i alla dess former, öka andelen lövträd, öka andelen gamla träd och grova träd samt gynna utvecklingen av flerskiktade och olikåldriga bestånd med luckor i krontaket. Målet är att de arter som är beroende av gamla grova lövträd och död ved och som tillhör denna del av taigans naturliga skogsekosystem ska beredas möjligheter att återkolonisera biotoperna. Det innebär att en gynnsam livsmiljö för nordliga barrskogsarter och arter knutna till gamla lövträd och död ved bibehålls och utvecklas. Skyddet av området är en viktig del i ett större projekt att på landskapsnivå bevara och restaurera västlig taiga.
- Åtgärdsprogram för vitryggig hackspett

Behov av ytterligare bevarandeåtgärder

Örvattnets naturreservat utgör en värdekärna för den hotade vitryggiga hackspetten. Vitryggig hackspett är ett av våra mest specialiserade ryggradsdjur med krav på omfattande arealer lövträdsrika livsmiljöer med äldre lövträd och ett stort inslag av död och döende lövved. Den kraftiga tillbakagången av arten har orsakats av en kraftig minskning av lövträdsrika skogsmiljöer med en hög andel död och döende ved. Den primära orsaken till artens snabba tillbakagång hänger således samman med det senaste århundradets storskaliga förändringar av skogslandskapet. Artens krav på livsmiljö står ofta i konflikt med skogsbrukets krav på lönsamma produktionsbestånd av barrträd.

I Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för vitryggig hackspett fokuseras på särskilt värdefulla trakter där områdesskydd (t ex reservatsbildning) kombineras med t ex riktad rådgivning om generell hänsyn i skogsbruket samt skötsel och restaurering för att långsiktigt öka lövandelen i skogslandskapet runt de områden som fortfarande hyser den vitryggiga hackspetten. Örvattnets naturreservat kommer att vara en viktig pusselbit i detta arbete.

Bevarandestatus idag

7140 Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn

Nationellt:

Under 1900-talet har den totala arealen av myrmar minskat i landet. Förlusten av naturtypen beror främst på uppodling, storskaliga torvtäkter samt markavvattnande projekt. Trots exploateringen av myrmark finns idag stora arealer kvar. En stor del av myrarna är dock påverkade av mindre husbehovstäkter samt markavvattningsprojekt. Endast ett fåtal myrmar i landet har idag en opåverkad hydrologi. Störd hydrologi kan på sikt leda till att mossarna bryts ner. I södra Sverige kan igenväxning av myrmark även komma att bli ett allvarligt problem. Igenväxningen beror här i många fall på ökat kvävenedfall.

Örvattnet:

Myrarna inom området har lämnats för fri utveckling under lång tid och bör därför inte vara skadade av skogsbruk (huggning, dikning). Bevarandestatus är oklar men troligen gynnsam.

9010 Västlig taiga

Nationellt:

Naturtypens naturvärden är kopplade till naturlig gammal skog med lång skogskontinuitet, gamla träd och död ved, samt även till brandfält och yngre naturliga successionsstadier. Flera organismgrupper finns representerade bland de karaktärsarter och rödlistade arter som förekommer i naturtypen; insekter, lavar, svampar och mossor.

Denna mycket heterogena naturtyp finns spridd i hela den boreala delen av landet. De största arealerna finns i Norrlandslänet och där finns även mycket av de största naturvärdena, även om områden med höga naturvärden finns i hela landet. Naturvärden kopplade till granskog är speciellt riktade mot nordboreal region, men finns även i sydboreal. Tallskogar, brandfält och triviallövskogar har olika artsammansättning beroende på var i landet de ligger och kan därför

ha höga naturvärden i hela den boreala regionen. Vissa trakter i fr.a. delar av Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland, samt i bl.a. Orsa finnmark och nere i sydöstra Kalmar län har en mer påtaglig brandkontinuitet.

Västlig taiga är ett svensk-finskt tillägg och Sverige/Finland har därmed ett särskilt ansvar för naturtypen inom EU. Historiskt sett är förlusten av västlig taiga mycket stor och endast några få procent återstår (ca 3 % av 21 milj. ha) i boreal region. Produktions-skogsbruket är det största hotet mot naturtypen och dess naturvärden. Bristen på död ved, gamla träd och brandfält leder till en utarmning av artstocken och utdöendet av arter ligger inte i fas med den kvarvarande arealen. Mycket tyder på att flera arter endast lever kvar i restpopulationer som kommer att dö ut inom en snar framtid. Det är därför av stor vikt att så mycket som möjligt av naturtypen undantas skogsbruket. Avsaknaden av brand är också ett problem för naturtypens naturliga dynamik och artinnehåll.

Örvattnet:

Örvattnet utgör ett representativt exempel på naturtypen västlig taiga. Skogens ålder, struktur och artsammansättning pekar på att naturliga processer formar skogen. Listan över påträffade signal- och rödlistade arter är imponerande. Ett flertal av dessa räknas som typiska arter för västlig taiga bl a vedtrappmossa (bland mossorna), stor aspticka (bland svamparna) samt garnlav, gelélavar, lunglav etc (bland lavarna). Fågelarterna i området indikerar kontinuitet både på bestånds- och landskapsnivå.

Mot bakgrund av ovanstående bedöms bevarandestatusen för naturtypen *västlig taiga* i Örvattnets Natura 2000-område i dagsläget vara gynnsam.

Nationell bevarandestatus för ingående arter i fågeldirektivet

A104 Järpe

Järpen häckar i hela landet med undantag från den fjällnära skogen samt Öland och Gotland. Arten har minskat betydligt under de senaste 30 åren på grund av det moderna skogsbruket. Idag uppskattats den svenska populationen till drygt 100 000 par, vilket beräknas utgöra cirka 17 % av den europeiska populationen utanför Ryssland. Trots en påtaglig minskning av det svenska beståndet anses arten inte vara hotad i landet.

A108 Tjäder

Den svenska populationen har uppskattats till 84 000 - 110 000 par (1990-talets mitt), vilket utgör ca 10 % av det europeiska beståndet (inkl. europeiska Ryssland). Starka minskningar har under de senaste 30 åren registrerats i Götaland och Svealand och även lokalt i Norrland. Orsaken till minskningen av tjäder beror främst på det storskaliga skogsbruket där landskapet kraftigt fragmenteras och stora monokulturer av gran och tall ersätter den tidigare, mer varierade skogen. Totalt sett finns dock inget hot mot artens fortlevnad i Sverige.

A217 Sparvuggla

Sparvugglan häckar i hela landet, undantaget Öland och Gotland. Tätheten avtar norrut och arten förekommer sparsamt till sällsynt i de inre delarna av Norrland. Det Svenska beståndet har uppskattats till mellan 12 000-16 000 par, vilket utgör ungefär hälften av det europeiska beståndet. Artens beståndsutveckling är i princip helt okänd. Flera tecken tyder dock på att det skett en expansion söderut under den senare delen av 1900-talet. BirdLife international listar sparvugglan som *secure* i Europa, men påpekar att det är angeläget att Europa tar ett ansvar i artens bevarande.

A236 Spillkråka

Spillkråkan har under 1900-talet spridit sig söderut i Sverige, troligtvis på grund av att skogsarealen i landets södra del har ökat kontinuerligt. Spillkråkan häckar i samtliga svenska län, dock fåtaligt i Norrlands inland. Det svenska beståndet uppskattas till i storleksordningen 20 000 - 35 000 par. Detta motsvarar ungefär 10 % av det samlade europeiska beståndet på 200 000 - 265 000 par. Beståndet i södra Sverige förefaller vara tämligen stabilt. BirdLife International listar spillkråkan som *secure* i Europa, men menar att det är angeläget att Europa tar ett ansvar i artens bevarande.

A241 Tretåig hackspett

Tretåig hackspett häckar regelbundet i mellersta och norra Sverige, men är numera ovanlig söder om den biologiska norrlandsgränsen.

Det svenska beståndet beräknades vid mitten av 1990-talet till mellan 5 500 och 7 500 par, vilket utgör cirka 10 % av det samlade europeiska beståndet på knappt 60 000 par.

Det svenska beståndet har minskat kraftigt under hela 1900-talet och i ökande takt efter 1950.

Minskningen i de kustnära, av skogsbruk hårdast påverkade delarna av Norrland uppgår förmodligen till minst 80 %. Som en följd av detta har tyngdpunkten i artens förekomst gradvis förskjutits allt längre in mot de klimatiskt mer utsatta och totalt sett mindre produktiva fjällnära skogsområdena.

Tretåig hackspett är rödlistad i kategorin sårbar (VU) i Sverige. BirdLife International listar tretåig hackspett som *declining* i Europa och påpekat att det är angeläget att Europa tar ett ansvar i artens bevarande. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att dess utbredning inte är koncentrerad till Europa och att arten inom regionen har en otillfredsställande bevarandestatus.

A072 Bivråk

Bivråken häckar i samtliga län utom på Gotland. Det svenska beståndet har minskat mer eller mindre kontinuerligt under minst 30 års tid. Populationsstorleken är mycket svårbedömd, men gissningsvis har vi högst 5 000 par i landet. Det europeiska beståndet utanför Ryssland är uppskattat till 34 000–48 000 par. Bivråken är rödlistad i Sverige och uppfyller kriterierna för placering under Starkt hotad (EN). Emellertid har försvinnanderisken nedgraderats till Sårbar (VU) grundat på relativt god förekomst (dock delvis minskande) i övriga Europa, vilket ger möjlighet till återinvandring. BirdLife International betecknar Bivråken som *Secure* i Europa. Arten är placerad i SPEC kategori 4, vilket innebär att artens globala population är koncentrerad till Europa och att arten har en tillfredsställande bevarandestatus i området (Tucker & Heath 1994).

A409 Orre

Den svenska populationen har uppskattats till minst 170 000 par (1990-talets mitt). Den svenska andelen av den europeiska populationen (inkl. europeiska Ryssland) är minst 20 %. Många uppgifter från Götaland och Svealand tyder på starkt minskande stammar under 1990-talet. BirdLife International betecknar orren som *sårbar* i Europa. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att den globala populationen inte är koncentrerad till Europa och att arten har en otillfredsställande bevarandestatus i området.

A223 Päruggla

Under 1900-talet har pärugglan spridit sig söder ut i landet. Beståndet är som starkast i större sammanhängande barrskogsområden och förekomsterna längs kusterna och på de stora slättområdena i

södra och mellersta Sverige är svaga. Tätheterna avtar i det inre av Norrland, förmodligen främst p.g.a. klimatiska orsaker.

Det häckande beståndets storlek varierar kraftigt mellan olika år beroende på smågnagartillgången. Under goda år handlar det om i storleksordningen 18 000–24 000 par, och under toppår om ännu mer – kanske uppemot 40 000 par. Sedan 1980-talet har det skett en kraftig total minskning av pärluggla. Troligtvis kan detta förklaras av att de regelbundna sorkcyklerna upphört. I Västerbotten har beståndet minskat med 75 %.

Pärlugglan är nomadisk över stora delar av den norra barrskogsregionen. Detta gör att man bör vara försiktig med att uttala sig om beståndsförändringar i enskilda länder. Det nordeuropeiska beståndet överstiger förmodligen 30 000 par även under dåliga år, under goda år kan det kanske handla om uppemot 100 000 par. Förutom i norra Europa finns små häckande bestånd i skogs- och bergstrakterna i Centraleuropa, totalt i storleksordningen drygt 10 000 par.

Bevarandestatus för fågeldirektivets arter inom Örvattnet:

Uppgifter om arternas populationsstorlek och trender saknas. Järpe, orre, tjäder, hackspettarna och sparvuggla påträffas regelbundet (sparsamt-allmänt) i landskapet runt Bryngelsdalen och Natura 2000-området bör betraktas som en värdekärna (högkvalitativ livsmiljö) för respektive art. Läget för pärluggla i området är oklart. Arten bedöms dock ha goda förutsättningar (tillgång på naturliga boplatser) att häcka framgångsrikt under år med god tillgång på gnagare. För den akut hotade vittryggiga hackspetten är bevarandestatusen oklar.

Uppföljning

För att bedöma naturtyper och arters bevarandestatus krävs uppföljning av uppsatta bevarandemål. Vid uppföljning utvärderas även befintliga bevarandeåtgärder för att se om de fyller sitt syfte. Om en befintlig bevarandeåtgärd inte har avsedd effekt kommer åtgärden att justeras.

Inväntar nationellt uppföljningsprojekt.

Bilaga

1. Karta över Natura 2000-området.
2. Karta över naturtypernas utbredning (klar efter basinventeringen)

Referenser

- ArtDatabanken. *Faktablad för rödlistade arter*. www.artdata.slu.se (2005-02-02)
- Länsstyrelsen Värmland, Miljöenheten. *Beslut och skötselplan till Örvattnets naturreservat*. Beslut 1998-11-09
- Löfroth, M m.fl. 1997. *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*.
- Naturvårdsverket. *Natura 2000- Art och naturtypsvisa vägledningar*. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. *Parametrar och metoder för uppföljning i Natura 2000*.
Version 4: 2004-05-07.
- Nitare, J. 2000. *Signalarter – indikatorer på skyddsvärd skog, flora över kryptogamer*. 2:a upplagan. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.